

PROTOKOLL SAMMANTRÄDE DEN 26 JANUARI 2009

Plats: Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning, Telefonvägen 30

Närvarande:

Gert Rosencrantz	ordförande	SRF
Ellinor Baurne	ledamot	Attention
Alice Hafn	ledamot	IFS
Eva Larsson	ledamot	FEB
Elena Pembrink	ledamot	FHDBF
Ingrid Widebäck	avdelningschef	Social omsorg
Gunnar Ohlsén	avdelningschef	Samhällsplanering
Inger Nilsson	administrativ sekreterare	Social omsorg
Johan Berg	projektchef	Liljeholmstorget
Eva-Marie Bergshjort	delprojektledare	Liljeholmstorget
Katarina Sipes	arkitekt	Equator
Anna du Rietz	arkitekt	Westner och Elsner
Hans Örnhall	tillgänglighetskonsult	

Förhinder: Helmer Törnkvist, vice ordförande, DHR, Kerstin Hållbus, ledamot, RSMH

1. Mötesformalia

Ordförande Gert Rosencrantz hälsade välkommen och alla närvarande presenterade sig. Dagordningen fastställdes.

2. Protokollsjustering

Alice Hafn utsågs att jämte ordförande justera dagens protokoll.

3. Liljeholmsgallerian

De inbjudna gästerna från projektet Liljeholmsgallerian presenterade projektet och svarade på frågor om tillgängligheten där.

Projektet har föregåtts av en omfattande miljöutredning där man utrett bl.a. eventuella effekter av bygget på sjön Trekanten. Projektet innefattar köpcentrum med ca 100 butiker, ett garage med plats för 900 bilar samt ca 70 lägenheter ovanpå butikerna. Ut mot Södertäljevägen byggs hotell. Fastighetsägare är Citycon, som även äger bl.a. Fruängens centrum. Invigningen av gallerian är planerad till oktober 2009.

Köpcentret byggs i tre våningar, varav en under jord. Gallerian ska ha ett hel-täckande utbud av butiker, inklusive apotek och systembolag, samt restauranger mm. Butikerna kommer att ha öppet sju dagar per vecka. Livsmedelsbutik förläggs till det underjordiska planet, dit det går att komma direkt från tunnelbanan och från garaget.

Parkeringsplatser för bostäderna kommer att finnas i garaget. Handikapp-parkeringsplatser för besökare kommer att finnas mellan ingången till vårdcentralshuset och en av ingångarna till gallerian. Servicebussen kommer att ha hållplats utanför entrén till tunnelbanan.

Ingång till *garaget* finns både från plan 1 och plan 2 i gallerian. Handikapplatserna i garaget ska ligga i anslutning till entréerna. Var entréerna finns markeras med lysdioder. Hur gång- och körytorna i garaget ska separeras är ännu inte klart.

Rådet undrade om det kommer att finnas *telefonkiosker* i gallerian för dem som inte har mobiltelefoner. Svaret blev att några allmänna telefoner inte är inplanerade. Rådet uttalade önskemål om att någon sådan telefon ska finnas.

Sittplatser kommer att finnas utanför ingången till vårdcentralshuset samt inne i gallerian. Rådet påtalade att sittplatser måste ha ryggstöd och armstöd. De bänkar som nu finns på Liljeholmstorget uppfyller inte detta krav.

Torget kommer att beläggas med gatsten med infällda dekorationer av hela granithällar. Beläggningen ska vara så plan att framkomligheten blir god. Endast färdtjänst, taxi etc. kommer att få åka in på det nya torget. På torget byggs en glaspaviljong med trappa ned till det underjordiska butiksplanet. Någon hiss blir det inte i paviljongen, eftersom staden vill att paviljongen ska vara genomskinlig och därför att det bedöms vara tillräckligt med de hissar som finns i övrigt.

Rådet undrade om offentliga *toaletter* kommer att finnas på torget. De närvarande visste inte detta säkert, eftersom det är staden som ansvarar för utomhusmiljön. För närvarande finns ingen toalett inritad på torgytan. På plan 3 inne i gallerian blir det bemannade toaletter som kan användas när gallerian är öppen.

Hissarna i vårdcentralshuset byggs om så att de blir nåbara direkt från inomhus-gågatan i alla plan. En entré med hissar och trappor inrättas på baksidan av anläggningen, mot Nybohov. Denna entré går inte att göra tillgänglig eftersom backen är så brant. Inne i gallerian kommer hissar att finnas på ett ställe och rullrappor på flera ställen. Rådet menade att ett hissbatteri till behövs i gallerian så att hissarna ligger i anslutning till rulltrapporna, på samma sätt som i Skärholmens centrum. Rådet påtalade också behovet av *talsyntes* i hissarna och att hissarna måste vara så stora att permobiler får plats i dem.

Rådet undrade om *ledstråk* kommer att anläggas utomhus. Sådana stråk behövs eftersom det är svårt för synskadade att orientera sig på öppna ytor. De närvarande kunde inte svara på om ledstråk ska finnas, men visste att pollare och trottoarkanter är planerade på torget.

Rådet undrade om *golveläggnings* inomhus och påtalade att det i Skärholmen är problem med att golvet är halt. Svaret blev att golven på plan 3 visserligen beläggs med linoleum, men att halka inte bör något problem eftersom den som kommer till plan 3 redan hunnit gå omkring inomhus en stund. På plan 1 och 2 blir beläggningen av sten. Inga trappsteg kommer att finnas, endast ramper i samma sten men i annan skärning så att den blir synlig. Gångstråken blir i avvikande färg. Vilka golv som läggs inne i butikerna bestämmer butiksägarna.

Rådet undrade hur det blir med *trådlöst internet* och *lågenergilampor* och påtalade att sådana är besvärande för personer med elöverkänslighet. Svaret blev att inga sändare för trådlösa uppkopplingar kommer att finnas och inte heller några vanliga lågenergilampor.

Rådet undrade hur *skyltningen* kommer att vara inne i gallerian. I t.ex. Skärholmen är det svårt att veta var olika varor finns, eftersom skyltarna bara anger butiksnamn. Svaret blev att planering pågår för hur hänvisningsskyltar och butiks-skyltning ska utformas. Tanken är att det förutom vanliga skyltar också ska finnas t.ex. en talande skärm där man kan göra sökningar på det man behöver veta.

Rådet påtalade att det är viktigt att t.ex. får tydliga *adresser* som kan ges till bl.a. färdtjänst och taxi.

Rådet menade att Liljeholmsgallerian borde profileras inte bara som en miljövänlig utan också som en handikappvänlig galleria, särskilt med tanke på att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

Rådet tackade för informationen och uttalade att det vill fortsätta att följa byggnaden av gallerian. Formerna för detta kan vara t.ex. som i Skärholmen, där rådets ordförande hade ett nära samarbete med byggherren under hela processen, eller genom att rådet har en kontaktperson som får löpande information. Rådet återkommer till frågan efter sitt nästa sammanträde.

4. Information från stadsdelsförvaltningen

Eftersom mötestiden gått ut hann ingen information ges om nämndärenden eller annat aktuellt från förvaltningen. Ingrid Widebäck uppmanade de ledamöter som hade synpunkter på de utskickade nämndärendena att höra av sig direkt till förvaltningen.

5. Mötets avslutning

Ordförande förklarade mötet avslutat.

Inger Nilsson
Sekreterare

Justeras per e-post:

Gert Rosencrantz
Ordförande

Alice Hafn
Ledamot